

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Víte s kým se Vaše dítě přátelí ?

K prvním projevům náklonnosti mezi kluky a děvčaty dochází mnohem dříve než s nástupem puberty. Je přece dobré mít po ruce někoho druhého do páru, kdo s námi sdílí dobré i zlé. Ale když přijde první láska, i když má většinou formu kamarádění, jsou rodiče najednou zaskočeni.

Člověk je společenský tvor, žije v rodině, je součástí skupiny, třídy, party...V průběhu vývoje se učí jak nebýt sám, jak navázat kontakt, jak být druhými přijímán a vyjít s nimi, jak být užitečný a co ho činí oblíbeného. Učí se pomáhat, ale i nevnučovat se, mluvit i mlčet jako ryba, když je to třeba, vyjít s druhými i bojovat a prosazovat svůj názor.

Okolo 10 let věku nastupuje velký zlom v životě dítěte – první známky puberty. S dětmi to pořádně zamává. Najednou je všechno „trapné“, začínají si uvědomovat, že obě pohlaví jsou rozdílná fyzicky i mentálně. Dívky dospívají dříve. Dítě fyzicky vyspívá, roste, hormony začínají pracovat, mění se tvar těla, ale mění se i rozumově, dospívá, rozvíjí se abstraktní myšlení. Některé děti v tomto období začínají být příliš sebevědomé, druhé se naopak podceňují, u některých dochází k prudkým výkyvům obou extrémů. Často jsou precitlivělé na poznámky o jejich růstu a dospívání. Potřebují vlastní intimitu. Něco jen pro sebe.

Vzory z rodiny

Než se děti pustí do opravdového randění, je pro ně nesmírně v tomto období důležité, jaký vzor vztahu dvou lidí opačného pohlaví vidí u rodičů. Děti, které nikdy nepoznaly přátelství v rodině, se samy těžko naučí s někým kamarádit. Dítě v tomto věku je schopné rozlišit city, jako jsou láska, nenávisť, zalíbení, a začíná se o ně intenzivně zajímat. Zajímá se o své city, o city druhých a je schopné je poznávat. Společnost druhých dětí je v nastupující pubertě důležitá. V tomto období děti touží být mezi dětmi. Z některých dětských skupin se stávají party, navazují se hlubší kamarádské vztahy s vrstevníky, začínají se rýsovat i první velké lásky. Děti si chtějí spolu povídat. Přátelství z této doby trvají mnohdy celý život. Jsou totiž založená na tom, že si děti mají spolu co říci, nacházejí pochopení navzájem pro spoustu věcí a mají podobné zájmy. V partách jsou většinou zastoupeni kluci i holky, soutěží mezi sebou, kdo je lepší, chtějí si navzájem imponovat. Chtějí se vytáhnout. Chtějí mít uznání, že jsou v něčem dobří, že něco dokážou. Nejsou ale ještě obratní, většinou jsou to gesta, smích, křik, která mají upoutat.

S kým se dítě přátelí

Pro rodiče je dobré vědět, s kým se jejich děti přátelí, s kým tráví dlouhé odpoledne. Než se rozhodnete, že nového kamaráda své dceři rozhodně zakážete, a tu malou slečnu, co chodí téměř každý den zvonit na syna, nechcete rozhodně před domem ani vidět, ptejte se spíš sami sebe na to, co dobrého mohou děti s novými kamarády získat než ztratit.

A když přijde první láska, i když má většinou formu kamarádění, jsou rodiče najednou zaskočeni, že dcera, která je ještě školou povinná, chodí na procházky raději se spolužákem nebo kamarádem, raději s ním hraje hry na počítači nebo dívá se na televizi, než s rodičem. Ale také samotné děti jsou někdy první láskou zaskočeny, zmateny a chovají se z ničeho nic pro nás naprosto nepochopitelně a podivně. Najednou se s námi nechťejí bavit o doposud naprosto přirozených věcech a ve všem vidí výslechy a stopování. Někdy jim může chybět právě vzor ve vlastní rodině, jak se rodiče k sobě chovají, jak se loučí a vítají, jak k sobě projevují něžnosti a zalíbení.

Vždyť má ještě mléko na bradě...

První láska a problémy s ní spojené už také dávno nejsou tabu, jako bývaly dříve. Právě tady se zúročí snaha rodičů mluvit již od malička s dětmi o takových věcech přiměřeně k jejich věku. Ale přes všechny výuky sexuální výchovy ve škole a hlásání nutnosti výchovy k manželství snad už od předškoláků počínáme být jako rodiče většinou velmi nervózní, začne-li se první láska a erotika týkat našich dětí! Najednou se jen těžko smiřujeme s tím, že má naše dítě ještě téměř mléko na bradě a přesto už dává přednost někomu naprosto cizímu, byť je to jen kamarád.

Každá matka i otec by na takovou situaci měli být s přicházející pubertou připraveni a neměli by zbytečně trpět. První lásky totiž neznamenají odstavení rodičů na vedlejší kolej, pouze přirozený a správný vývoj dítěte. U každého potomka se však tato „vážná nemoc“ může projevit a vyrazit jindy, u někoho velmi brzy.

Během dospívání jsou někteří rodiče blahem bez sebe, když jejich děti nejeví o druhé pohlaví veliký zájem v touze ochránit děti od věcí, na které mají podle jejich tvrzení ještě „dost času“. Komentují to slovy „náš Petr je celý do sportu a holky jsou pro něho čirý vzduch“ nebo „Evička ty hrubé a nevychované kluky prostě nesnáší“. Takové ochranné chování rodiny však může vyústit v to, že léta běží a děti jsou stále samy, stále pod bezpečným křídlem rodiny, aniž by si vybraly vhodného partnera ke společnému životu. Druhý extrém je, že se rodiče v rámci pracovního vytížení, nebo vlastních partnerských obtíží o randění a první lásky vlastních dětí moc nezajímají.

Měli bychom pomocí povídání dětem usnadnit typické příznaky a problémy první lásky. Děti by si měly uvědomit, že jde vlastně o to, jak mohou upoutat pozornost druhého a jak druzí upoutávají pozornost. Nápadní mohou být jistě křikem, výstředním oblečením, rozmáchlými gesty, smíchem, držením těla, ale i tím, že umějí něco lépe než ostatní: matematiku, fotbal nebo jazyky. Vysvětlit jim, že se moc se nehodí snažit se třeba holčičku, která se jim líbí, tahat za vlasy, podrazit nohu nebo dát ránu do zad, aby si jich všimla. Nejlepší je dát se s ní nenápadně do řeči o koníčkách, o tom, co mu jde, nebo i nejde.

Děti se chtějí líbit.

Kromě oblečení, učesání, líčení, je ale nutná kopa dobré a veselé nálady, notná dávka kamarádství a ochota druhému pomoci. S „kakabusem“ a „protivou“ se nikdo bavit nebude. Některé děti mají jako problém v tomto věku brýle. S jejich výběrem dětem pomůže zkušený optometrista, nebo jim můžeme pořídit kontaktní čočky. Ale dobré je, aby děti věděly, že nákladné oblečení nazamaskuje špinavé a okousané nehty nebo zablácené boty a nenahradí kopec veselé nálady. A když už vaše děti šťastně našly přátele, rozumějí si spolu, pochopte, že chtějí mít společnost. Prostě někoho, koho dobře znají a je jim s nimi dobře. Je to někdo, pro něhož jsou důležité, kdo nezmizí, kdo jim pomůže, když přijdou problémy, s kým se mají o čem bavit. Vy pro ně vždy zůstanete jejich rodiče.

Autorka je klinická psycholožka, pracuje v Centru pro léčbu bolesti FN Bulovka v Praze 8.

Zdroj: Rodina

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz